

Účetnictví

Daně

Právo

**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: Listopad 2022

Zalistujte si v pravidelném přehledu daňových, právních a účetních novinek, získajte nové informace z oblasti dotací a investičních pobídek.

Daně

**Dotace a investiční
pobídky**

dReport: Listopad 2022

Zalistujte si v pravidelném přehledu novinek z daní, dotací a investičních pobídek.

Rozsudek NSS na téma zastřeného právního úkonu v souvislosti s výplatou dividend

Nejvyšší správní soud vydal dne 31. října 2022 rozsudek č. j. 2 Afs 94/2021-48, ve kterém se zabýval problematikou zastřeného právního úkonu v souvislosti s výplatou podílu na zisku a konceptem skutečného vlastníka příjmu.

Jaké byly okolnosti případu?

Jak už to v praxi bývá, okolnosti případu nejsou nikdy úplně jednoduché, a proto si dovolíme výchozí situaci pro účely našeho článku zjednodušit. V projednávaném případě tedy měla česká společnost s. r. o. původně jediného společníka, který byl českou fyzickou osobou. Tento jediný společník se následně rozhodl převést 25% podíl na základním kapitálu své společnosti na nově založenou kyperskou společnost. Tento prodej podílu naše česká fyzická osoba v souladu se zákonem o daních z příjmů osvobodila.

Pro pochopení širších souvislostí považujeme za důležité dodat, že podmínky úhrady kupní ceny byly mezi stranami dohodnuty jen velmi obecně. Kupní cena měla být uhrazena až do deseti let bez další specifikace výše či termínu jednotlivých splátek, což není v běžných obchodních vztazích příliš obvyklé. Jako další nestandardní postup se potom jeví i fakt, že na základě dohody společníků, tedy české fyzické osoby a nového kyperského vlastníka, pak společnost vyplácela podíl na zisku pouze a jenom kyperskému společníkovi. A to i přes to, že se na tvorbě předchozích zisků vůbec nepodílel a měl v porovnání s fyzickou osobou menší účast ve společnosti.

Výplatu podílu na zisku kyperskému vlastníkovi potom česká vyplácející společnost osvobodila, a to v souladu se zákonem o daních z příjmů a příslušnou smlouvou o zamezení dvojímu zdanění mezi Českou a Kyperskou republikou. Celý postup společnosti jakožto plátce daně potom stál na argumentaci, že kyperská společnost je skutečným vlastníkem těchto příjmů.

V řádu několika dnů po výplatě podílu na zisku však kyperská společnost použila získané peníze na úhradu kupní ceny českému společníkovi za převod podílu. Vyplacená částka, resp. splátka kupní ceny zhruba odpovídala výši vyplaceného podílu na zisku.

Argumentace správce daně a posouzení ze strany Nejvyššího správního soudu

Správce daně po dokončení daňové kontroly zaměřené právě na výplatu podílu na zisku kyperské společnosti dospěl k závěru, že celou provedenou transakcí (nikoliv pouze jejími dílčími kroky) byl zastřen skutečný stav. Skutečným cílem celého postupu totiž podle správce daně bylo vyplacení podílu českému společníkovi, ovšem za využití daňového zvýhodnění, k němuž by nemohlo dojít, pokud by tato výplata byla provedena přímo. Výplata podílu na zisku české fyzické osobě totiž obecně podléhá srážkové dani ve výši 15 %. Správce daně tedy dospěl k závěru, že tento úkon byl zastřen formálním stavem, kdy obchodní podíl koupila nejprve

kyperská společnost, které byl následně vyplacen veškerý zisk, který však musela použít jako splátku kupní ceny obchodního podílu fyzické osobě.

Nejvyšší správní soud svým rozhodnutím potvrdil názor správce daně, že skutečným vlastníkem podílu na zisku byl český společník, a to především proto, že vyplacené částky přes účty kyperské společnosti pouze „proteklely“. **Hlavním smyslem právních úkonů byl tedy dle soudu úmysl majoritního společníka vyhnout se při výplatě podílu na zisku zdanění v České republice.**

Podle Nejvyššího správního soudu tak správce daně postupoval správně, pokud společnosti doměřil srážkovou daň, kterou měla srazit při výplatě podílu na zisku fyzické osobě jakožto skutečnému vlastníkovi příjmu.

Registrujte se na webcast

Chcete mít přehled o nejdůležitějších rozhodnutích Nejvyššího správního soudu ČR, krajských soudů a Evropského soudního dvora v oblasti daní? Potom si nenechte ujít náš [webcast](#), který se koná 7. prosince 2022.

Marie Velflová
mvelflova@deloittece.com

Ivana Veselá
ivesela@deloittece.com

Vyplácení mzdy v kryptoměně? Zásadní je pochopit daňové dopady

Od zavedení kryptoměny se její popularita stále zvyšuje a rozšiřuje se okruh jejích uživatelů, od známých osobností až po mileniály pracující na částečný úvazek. Bezpochyby si získala pozornost, zájem a peněženku širokého spektra uživatelů. V reakci na to spousta společností už řeší možnost vyplácet mzdy zaměstnancům v kryptoměně. Jaké výhody to přináší? A začnou se kryptoměny pojímat stejným způsobem, jako akcie?

Mnozí zaměstnanci, kteří pracují na dálku a žijí v zemích se zastaralejším bankovním systémem nebo vysokou inflací, dávají před tradičním výplatním systémem přednost vyplácení mzdy v kryptoměně ještě před tím, než ji smění na lokální měnu. Platba v kryptoměně je často nejen levnější a rychlejší než tradiční bankovní kanály, jako např. SWIFT, ale představuje také výhodu v podobě vyhnutí se bankovním poplatkům a problémům s měnovou konverzí, která často zahrnuje mezinárodní poplatky.

Výplata v kryptoměně však není v žádném případě omezena pouze na mzdu. Očekáváme, že společnosti brzy začnou kryptoměnu pojímat podobným způsobem jako akcie a [akciové plány](#). Tokenizace akcií společností prostřednictvím [NFT](#) nebo tokenů by pro zaměstnance i zaměstnavatele představovala výhodnou variantu. Zaměstnanci by velmi uvítali moderní přístup společnosti a možnost prozkoumat digitální měnu. Mezitím by si zaměstnavatelé z právního hlediska mohli ponechat 100 % tržního podílu a vyhnout se tak problémům spojeným s hlasovacími právy a dalšími požadavky akcionářů, zatímco by byli stále odpovědní za odměny na základě hodnoty akcií.

Kryptoměny v hledáčku finančních úřadů

Kvůli rostoucímu zájmu o kryptoměnu a povědomí o ní začaly finanční úřady revidovat daňové zákony týkající se digitálních měn. Zatímco legislativa zůstává lehce pozadu, finanční úřady se

začaly blíže zajímat o kryptoměnu a její dopady. Iniciativa DAC8 Evropské komise má například za cíl identifikovat konečného skutečného vlastníka kryptoměny a tím ukázat záměr vlády zmapovat blockchain a identifikovat transakce i osoby. V České republice jsou komunity kolem kryptoměny již aktivní a s nevyhnutelným nárůstem jejího užívání začnou české finanční úřady věnovat bližší pozornost také kryptoměnovým aktivům.

Jelikož finanční úřady začaly sbírat a trasovat údaje pro účely zdanění, pro společnosti bude zásadní pochopit dopady zdanění kryptoměn. Společnosti nabízející výplatu mzdy v kryptoměně by si měly být vědomy zvýšeného daňového rizika, které je s ní spojeno. Měly by podniknout kroky vedoucí ke zdanění mezd v kryptoměně prostřednictvím odpovídajících kanálů, ať se již tyto změny promítnou na výplatní pásce nebo na daňovém příznání. Z pohledu daňových a právních poradců očekáváme nárůst případů sporného zdanění v souvislosti s kryptoměnou. Pokud si společnosti přejí využívat tento lákavý způsob výplaty mezd, je zásadní, aby plně pochopily měnící se daňové dopady.

Věděli jste, že...

Z právního hlediska nejsou v Čechách kryptoměny stále ještě považovány za měny. Znamená to, že jakákoli platba zaměstnanci provedená v kryptoměně je považována za naturální mzdu se všemi souvisejícími dopady (např. souhlas zaměstnance či omezení částky takové platby).

Tamara Bruha
tbruha@deloittece.com

Vladan Čírka
vcirka@deloittece.com

Přehled novinek

Novela zákona o DPH

Novela zákona o DPH, jež zvyšuje limit pro registraci k DPH z dosavadního 1 mil. Kč na 2 mil. Kč, byla k dalšímu jednání postoupena do Senátu. Oproti původním návrhům by nakonec nemělo dojít ke změnám v aplikaci sazby DPH na ovoce, zeleninu a slazené nápoje. Novela obsahuje přechodná ustanovení, která umožňují některým plátcům odregistrovat se od DPH do pěti dnů od jejího vyhlášení. K tomu by mohlo dojít kolem poloviny prosince.

DPH u platebně-tankovacích karet

Komise EU vyzvala členské státy, aby upravily uplatňování DPH v případě prodeje PHM (a jiného zboží). V současnosti je provozovateli čerpací stanice fakturováno dané zboží tzv. „petrokaretním společností“ a obratem pak těmito společnostmi fakturováno provozovatelům automobilů. Dosavadní praxe ve zdaňování na všech článcích obchodního řetězce neodpovídá postupům, které vyžaduje Soudní dvůr EU.

Judikatura SDEU

Určení místa plnění u služeb v případě účasti na podvodu

V rozhodnutí **C-641/21 Climate Corporation Emissions Trading** se Soudní dvůr zabýval otázkou, zda je při konstatování podvodného jednání nutné či možné určit místo plnění u služeb dle sídla jejich poskytovatele, pokud by za normálních okolností byly zdaňovány v sídle příjemce. Soudní dvůr určil, že reklasifikace místa plnění není možná.

Plnění poskytovaná obcemi ve veřejném zájmu

Podle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora EU v případě **C-612/21 Gmina O** nemusí obce při poskytování běžných komerčních plnění aplikovat DPH na výstupu, jestliže poskytování těchto plnění sleduje veřejný zájem a nemá možnost z dané aktivity vytvořit zisk. Jde o poměrně kontroverzní pohled a je otázka, zda Soudní dvůr názor generálního advokáta schválí.

Tomáš Brandejs

tbrandejs@deloittece.com

Aktuální vývoj v oblasti mezinárodních smluv o zamezení dvojímu zdanění

S blížícím se koncem roku vám opět přinášíme aktuální informace týkající se smluv o zamezení dvojímu zdanění.

Od 1. ledna 2023 se začnou provádět ustanovení nových smluv se San Marinem, Katarem a Senegalem.

V polovině července vstoupila v platnost smlouva o zamezení dvojímu zdanění se San Marinem. Ustanovení smlouvy se bude provádět, pokud jde o daně vybírané srážkou u zdroje, na příjmy vyplácené nebo připisované k 1. lednu 2023 nebo později. Dále pokud jde o ostatní daně z příjmů a daně z majetku (pozn. smlouva se vztahuje i na daň z nemovitých věcí / daň z majetku), na příjmy nebo majetek za každý daňový rok začínající 1. ledna 2023 a později.

Koncem srpna také vstoupila v platnost smlouva o zamezení dvojímu zdanění se Senegalem a na konci října s Katarem. Ustanovení obou smluv se bude provádět následovně: pokud jde o daně vybírané srážkou u zdroje, na příjmy vyplácené nebo připisované k 1. lednu 2023 nebo později, či pokud jde o ostatní daně z příjmů, na příjmy za každý daňový rok začínající 1. ledna 2023 nebo později.

Tereza Petrášová

tpetrasova@deloittece.com

Kamila Burešová

kburesova@deloittece.com

Evropská komise: Výzva k veřejné konzultaci systému BEFIT

Evropská komise zahájila 13. října 2022 veřejnou konzultaci systému BEFIT (Business in Europe: Framework for Income Taxation – Podnikání v Evropě: rámec pro zdanění příjmů). V návaznosti na výsledky veřejné konzultace plánuje Komise do třetího čtvrtletí roku 2023 navrhnout směrnici o společném souboru pravidel pro výpočet základu daně evropských společností a jeho rozdělení mezi členské státy EU.

Systém BEFIT má rovněž snížit náklady spojené s dodržováním předpisů (compliance) a vytvořit společný přístup ke zdanění právnických osob v EU. Systém by tak v EU představoval ucelený soubor pravidel pro zdanění právnických osob, přičemž by mezi jeho klíčové prvky patřily společný daňový základ a jeho rozdělení mezi členské státy za použití vzorce (tzv. vzorec pro rozdělení). Návrh systému BEFIT vychází ze zkušeností získaných při vytváření iniciativ v oblasti zdanění právnických osob v posledních 10 až 15 letech, mezi které patří zejména společný konsolidovaný základ daně z příjmu právnických osob (CCCTB, 2011 a novela z roku 2016) a dvoupilířový přístup vycházející z Inkluzivního rámce OECD/G20. Systém BEFIT má dále za cíl doplnit ostatní politiky EU o přímém zdanění, jako například směrnici proti vyhýbání se daňovým povinnostem a její dodatky.

Pět klíčových prvků systému BEFIT:

1. Rozsah působnosti

Varianta 1: Systém BEFIT by se vztahoval na společnosti s konsolidovanými celosvětovými příjmy ve výši alespoň 750 milionů eur

Varianta 2: Snížení hranice konsolidovaných příjmů pod hranici 750 milionů eur, aby se systém BEFIT stal dostupným i pro malé a střední podniky s přeshraniční činností

2. Výpočet základu daně

Varianta 1: Výpočet základu daně transformací příjmů vykázaných v účetní závěrce dle přesně stanovených pravidel

Varianta 2: Podrobná pravidla pro všechny aspekty stanovení zisku / daňového základu namísto budování systému založeného na finančním účetnictví

3. Vzorec pro rozdělení zdanitelného zisku

Varianta 1: Vzorec pro rozdělení by nezahrnoval nehmotný majetek

Varianta 2: Vzorec pro rozdělení by zahrnoval nehmotný majetek. Dalšími prvky vzorce pro rozdělení by byla práce (jako kombinace mzdových nákladů a počtu zaměstnanců) a objem tržeb v zemi určení

4. Rozdělení zisku spřízněným subjektům mimo skupinu

Varianta 1: Zjednodušený přístup k převodním cenám na základě makroekonomických odvětvových měřítek

Varianta 2: Zachování stávajícího přístupu k uplatňování pravidel převodních cen

5. Administrativa

Cílem BEFIT je snížit náklady na dodržování předpisů a administrativu pro daňové poplatníky i členské státy.

Veřejná konzultace je otevřena do 5. ledna 2023 a zúčastněné strany v ní mohou poskytnout relevantní zpětnou vazbu, která by Komisi pomohla směrnici BEFIT připravit.

Cílem veřejné konzultace je shromáždit názory zúčastněných stran na:

1. daný problém a potřebu jej řešit,
2. rozsah nového systému,
3. způsob výpočtu společného základu daně,
4. způsob konsolidace základu daně a jeho rozdělení mezi způsobilé členské státy,
5. způsob rozdělení zisku mezi propojené osoby ve skupině a mimo ni.

Po ukončení veřejné konzultace zveřejní Evropská komise do 8 týdnů souhrnnou zprávu. O tomto tématu vás budeme průběžně informovat.

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Kateřina Miklíková
kmiklikova@deloittece.com

EU aktualizovala seznam nespolupracujících jurisdikcí

Dne 4. října 2022 rozhodla Rada EU v rámci pravidelného zasedání Rady ECOFIN o zařazení Anguilly, Baham a ostrovů Turks a Caicos na unijní seznam jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti. Po těchto doplněních se seznam EU nyní skládá z 12 jurisdikcí: Americká Samoa, Anguilla, Bahamy, Fidži, Guam, Palau, Panama, Samoa, Trinidad a Tobago, Turks a Caicos, Americké Panenské ostrovy a Vanuatu.

Vzhledem k tomu, že některé státy umožňují automaticky aplikovat vůči zemím uvedeným na tomto seznamu sankční daňový režim, doporučujeme ověřit dopad případných změn. Například v České republice zákon o daních z příjmů dovozuje u ovládané zahraniční společnosti, která je k okamžiku skončení svého zdaňovacího období daňovým rezidentem státu uvedeného na tomto seznamu, naplnění podmínek pro uplatnění dodanění jejích příjmů na úrovni ovládající společnosti v ČR (aplikace tzv. CFC pravidel, viz § 38fa odst. 2 zákona o daních z příjmů).

Tereza Petrášová

tpetrasova@deloittece.com

Krátce z mezinárodního zdanění

OECD: Zveřejnění hodnotící zprávy automatické výměny informací za rok 2022

OECD 9. listopadu 2022 [oznámila](#), že Globální fórum pro transparentnost a výměnu informací pro daňové účely na plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 9. až 11. listopadu 2022, zveřejnilo hodnotící zprávu vzájemné automatické výměny informací o finančních účtech za rok 2022. [Zpráva](#) obsahuje první hodnocení účinnosti výměny informací pro 99 jurisdikcí, které se zavázaly zahájit automatickou výměnu informací (AEOI) již v roce 2017 nebo 2018. Globální fórum rovněž zveřejnilo hodnotící zprávy o výměně informací na vyžádání (EOIR) pro 10 jurisdikcí, jež validují jejich soulad s mezinárodními standardy daňové transparentnosti. V těchto jurisdikcích se zahájení automatické výměny informací očekává v letech 2023, 2024 nebo 2025.

Velká Británie: Zvýšení sazby daně z příjmů právnických osob na 25 % od 1. dubna 2023

Dne 14. října 2022 [oznámila](#) britská premiérka své rozhodnutí zachovat od 1. dubna 2023 zvýšení hlavní sazby daně z příjmů právnických osob na 25 % a zrušit tak oznámení o „mini rozpočtu“ ze září 2022, v jehož rámci měla být zavedena legislativa zachovávající sazbu na úrovni 19 %.

Francie: Zveřejnění nařízení o elektronické fakturaci a požadavků na elektronické podávání zpráv

Článek 26 francouzského [novelizovaného finančního zákona z roku 2022](#), který byl zveřejněn v úředním věstníku 17. srpna 2022 (pouze ve francouzštině), obsahuje právní předpisy týkající se nových požadavků na elektronickou fakturaci a elektronické podávání zpráv (tzv. e-reporting), které budou obecně platit od 1. července 2024. Předpisy týkající se nových povinností jsou uvedeny ve [vyhlášce č. 2022-1299](#) a v [ministrském nařízení](#), obojí ze 7. října 2022 (pouze ve francouzštině). Rozsah povinné elektronické fakturace ve Francii byl podle finančního zákona z roku 2021 rozšířen na plnění uskutečňovaná mezi osobami povinnými k dani. Současně budou společnosti povinny předávat údaje z faktur francouzským daňovým orgánům (FTA).

FTA za pomoci Agentury pro státní finanční informace (AIFE) přezkoumává praktická hlediska implementace a na [internetových stránkách FTA](#) byla zveřejněna anglická verze externího specifikačního souboru pro elektronickou fakturaci.

Kypr: Změny, které mají zabránit zneužívání daňového systému, vstoupí v platnost v prosinci 2022

Nová ustanovení upravující zákon o zvláštním příspěvku na obranu (SCDL) a zákon o dani z příjmů (ITL) budou účinná od 31. prosince 2022. Cílem těchto dvou pozměňujících zákonů (k dispozici pouze v řečtině) je posílit daňový rámec země za účelem prevence zneužívání daní.

Změny zavedou srážkovou daň z dividend, úroků a licenčních poplatků (17 %, 30 % a 10 %) pro společnosti, které jsou:

- rezidenty jurisdikcí uvedených na černé listině EU nebo
- založeny/registrovány v jurisdikci zařazené na černou listinu a nejsou daňovými rezidenty žádné jiné jurisdikce, jež není zařazena na černé listině.

Kromě toho se ve snaze posílit rámec pravidel rezidentství nad rámec kritéria/koncepce řízení a kontroly rozšiřuje pojem „kyprská společnost, která je daňovým rezidentem“ v článku 2 ITL tak, aby zahrnoval i společnost založenou/registrovanou na Kypru, jejíž řídicí management je však vykonáván mimo Kypr, pokud tato společnost není daňovým rezidentem v žádném jiném státě.

USA: Nová daňová legislativa účinná od 1. ledna 2023

Dva nedávno přijaté daňové zákony USA obsahují významná ustanovení týkající se daní. Zaprvé, je to zákon CHIPS z roku 2022 ([P.L. 117-167](#)), který zavádí nový investiční úvěr pro pokročilou výrobu podle nového paragrafu 48D daňového zákoníku. Zákon CHIPS byl podepsán 9. srpna 2022. Zadruhé, je to zákon o snížení inflace ([P.L. 117-169](#)), který byl podepsán 16. srpna 2022 a obsahuje četná ustanovení týkající se daní, včetně i) 15% účetní minimální daně z „upraveného zisku z účetní závěrky“ příslušných společností; ii) řady daňových pobídek na čistou energii ve formě daňových úlev, z nichž některé zahrnují možnost přímé platby nebo ustanovení o převoditelnosti, a iii) 1% spotřební daně na určité zpětné odkupy akcií společností.

Nová legislativa je převážně účinná až pro účetní a zdaňovací období začínající 1. ledna 2023 nebo později. Očekává se tedy, že legislativa bude mít pouze omezené dopady na účetní období končící 31. prosince 2022 nebo před tímto datem.

Kateřina Miklíková
kmiklikova@deloittece.com

Tereza Petrášová
tpetrasova@deloittece.com

Postavení jednatele a výkon činnosti v návaznosti na bezvízový styk

V naší praxi se setkáváme s dotazem, za jakých podmínek může jednatel, který je občanem třetí země, vstoupit na území ČR a vykonávat zde svou funkci. V následujícím článku přinášíme odpověď nejen na tuto otázku, ale shrneme také rizika, která jsou s touto problematikou z pohledu českého právního řádu spojena.

Občané třetích zemí pro vstup do Schengenského prostoru potřebují vízum, pokud od tohoto požadavku nejsou výslovně osvobozeni. Seznam zemí, jejichž státní příslušníci jsou osvobozeni od vízové povinnosti, byl stanoven nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 a k dnešnímu dni je jich na tomto [seznamu](#) přibližně 60. Pokud navíc cizinec pobývá v takovém státu Schengenského prostoru, který má se zemí jeho původu sjednanou samostatnou bilaterální bezvízovou dohodu, může se za určitých podmínek v dané zemi zdržet nad rámec zmíněného nařízení. V obecné rovině přitom platí, že **osvobození od vízové povinnosti se nevztahuje na občany třetích zemí, kteří na území ČR chtějí vykonávat výnosnou či výdělečnou činnost**, a to včetně jednatelů obchodních korporací.

A jaké jsou tedy podmínky vstupu pro jednatele, kteří jsou občany třetí země, na území ČR? Pro jednatele platí, že k jejich zápisu do obchodního rejstříku není potřeba jejich osobní přítomnost na území ČR, případně může k zápisu dojít i ve chvíli, kdy se cizinec nachází na území ČR na základě bezvízového styku. Jednatel si ovšem musí dávat pozor na to, zda vstupuje na území za účelem výdělečné činnosti, či nikoliv. Pokud cizinec-jednatel přicestuje na území výhradně za turistickým účelem, samotná skutečnost existence jednatelského oprávnění není porušením bezvízového styku.

Co však porušením bezvízového styku – a potažmo zákona o pobytu cizinců – již bude, je faktický výkon jednatelské činnosti. Judikatura českých soudů přímo uvádí, že **výdělečnou činností je i aktivita, z níž cizinci přímo neplyne zisk či jiná odměna**. Podstatné je, že činnost obchodní korporace, za niž cizinec jedná, míří k vytvoření zisku, třebaže až v budoucnu.

Platí přitom, že i předběžné dojednávání za obchodní korporaci v souvislosti s uzavřením smluv či spolupráce s obchodními partnery nebo jině, byť i nezávazné aspekty podnikání by byly zřejmě považovány za **činnost směřující k vytvoření zisku v budoucnu**. V tomto kontextu pak Nejvyšší správní soud ve své judikatuře konstatoval, že podnikatelská činnost není pouze taková činnost, která bezprostředně generuje zisk. Jedná se i o činnost, jejímž účelem je vytvoření zisku v budoucnu.

Prokazatelné vykonávání jednatelské činnosti v rámci bezvízového styku a úmysl provozovat výdělečnou činnost již při vstupu na území ČR může vést k postihu v podobě správního vyhoštění, a tedy zákazu vstupu na území členských států EU po vymezenou dobu.

V první části článku jsme se věnovali jednatelům a výkonu jejich funkce. V následující části se naopak zaměříme na situaci, kdy jednatel nevykonává pouze povinnosti s jeho oprávněním spojené, ale i další činnosti, a to jak optikou zákona o pobytu cizinců, tak zákona o zaměstnanosti.

V případě jednatele je zejména důležité posoudit, zda tato osoba zajišťuje vedle svého postavení i další činnosti pro obchodní společnost. V této souvislosti zákon o zaměstnanosti v ustanovení § 89 definuje pojem „**zaměstnání**“ a v případě postavení společníka, statutárního orgánu nebo člena statutárního orgánu obchodní společnosti **ho rozšiřuje**.

Příslušné zákony výslovně uvádí, že pokud jednatel vedle výkonu činnosti zajišťuje pro obchodní společnost plnění běžných úkolů vyplývajících z předmětu činnosti, **musí mít za tímto účelem pracovní povolení**.

A které aktivity vlastně považujeme za plnění takových běžných úkolů? Podle ustálené judikatury je to taková činnost, která spočívá ve výkonu pracovní činnosti, jež by za běžných okolností byla vykonávána jako zaměstnání. Ovšem zdrazňujeme, že sem nespadá samotný výkon jednatelského oprávnění spočívající v jednání za společnost, jejím obchodním vedení a přijímání strategických rozhodnutí.

Cílem zákonodárce bylo, aby nedocházelo k obcházení zákona prostřednictvím těchto forem činností (plněním úkolů vyplývajících z předmětu činnosti právnické osoby) a výkonu práce bez povolení k zaměstnání. Není rozhodující, zda cizinec přitom plní běžné úkoly vyplývající z činnosti právnické osoby, anebo vykonává práci tomu se vymykající. Tímto způsobem se stát snaží zabránit vzniku mnoha obchodních korporací, kde by cizinci vykonávali práci bez pracovního povolení, čímž by stát ztratil kontrolu nad regulací pracovního trhu. A proto uvedenou problematiku reflektuje jak zákon o zaměstnanosti, tak zákon o pobytu cizinců a příslušná judikatura. Z obou těchto předpisů tedy vyplývá povinnost pro jednatele obchodní společnosti mít pro výkon činnosti spadající do předmětu podnikání i povolení k zaměstnání.

Shrnutí na závěr:

- Jednatelé společností, kteří jsou občany třetích zemí, by při vstupu do ČR v rámci bezvízového styku měli vždy brát v potaz, že vstupují do země za účelem turismu, a nikoliv za účelem výdělečné činnosti. Přicestování jednatele za účelem výdělečné činnosti má několik migračních řešení.
- Cizinci, kterým bylo naopak na území ČR uděleno pobytové oprávnění za účelem podnikání, by při výkonu jednatelské funkce měli vzít na vědomí, že za výdělečnou činnost lze za určitých okolností považovat i plnění běžných úkolů z předmětu činnosti obchodní korporace, pro jejichž výkon by cizinec potřeboval povolení k zaměstnání.
- Nerespektování těchto pravidel přitom může mít pro jednatele závažné důsledky. Cizinci, který na území ČR vykonává výnosnou nebo výdělečnou činnost bez oprávnění k pobytu či povolení k zaměstnání, totiž mimo jiné hrozí postih v podobě správního vyhoštění z Evropské unie na dobu až pěti let, což může negativně dopadnout na chod společnosti.
- Dále se zaměstnavatel – právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba – která umožní výkon nelegální práce, dopouští přestupku, za nějž lze podle zákona o zaměstnanosti uložit pokutu až do výše 10 000 000 Kč, nejméně však ve výši 50 000 Kč. Kromě toho bude tento zaměstnavatel označen za nespolehlivého optikou zákona o pobytu cizinců, v důsledku čehož nebude moci po dobu 4 měsíců zaměstnávat cizince.

Adam Englund
adenglund@deloittece.com

Beáta Máthéová
bmatheova@deloittece.com

Blízký a vzdálený rodinný příslušník občana EU: dopady v praxi

Novelou ze dne 2. srpna 2021 zákon o pobytu cizinců nově rozlišuje mezi blízkými a vzdálenými rodinnými příslušníky občanů EU. S tímto rozdělením se také pojí jiná práva a povinnosti, přístup k žádosti či náležitosti žádosti. V tomto článku vám představíme dopad těchto nových pravidel v praxi.

Asi není překvapením, že tzv. blízcí rodinní příslušníci mají zjednodušené podání žádosti o pobytové oprávnění, větší práva během řízení a také zjednodušenou cestu k získání trvalého pobytu. Za **blízkého rodinného příslušníka** se v této souvislosti považuje tzv. nukleární rodina, tedy manžel, manželka, registrovaný partner/partnerka, rodič občana EU mladšího 21 let, potomek mladší 21 let či potomek anebo předek manžela občana EU, pokud je závislý na výživě nebo péči poskytované občanem EU nebo jeho manželem/manželkou.

Mezi **vzdálené rodinné příslušníky** nyní zákon řadí nesezdané páry (druh, družka) a příbuzné osoby, jako například osobu vyživovanou občanem EU nebo osobu, u které vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči daného občana EU. Tito nově vzdálení rodinní příslušníci, kteří získali přechodný pobyt před 2. srpnem 2021, měli do 31. srpna 2022 čas na výměnu svého dokladu za pobytovou kartu, aby si zachovali práva blízkého rodinného příslušníka. Pokud to nestihli, nezůstane jim toto postavení zachováno.

V rámci novely také došlo k úpravě procesu řízení o vydání povolení k přechodnému pobytu. Změny přitom opět pocítí zejména vzdálení rodinní příslušníci, kteří mají možnost podat žádost na území ČR jen z titulu speciálního krátkodobého víza pro rodinné příslušníky, jež se vydává na zastupitelských úřadech ČR v zahraničí. Nově tedy vzdálený rodinný příslušník nemá možnost podat žádost o přechodný pobyt na území ČR z víza vydaného za jiným účelem, z výjezdního příkazu apod. Správní orgán má možnost žádost zamítnout, pokud je podaná z jiného krátkodobého víza (například i vydaného jiným státem). Tato podmínka se netýká občanů třetích zemí s bezvívovým stykem, ale týká se jen zemí, které mají s Českou republikou (a potažmo s EU) zavedenou vízovou povinnost. Blízkého rodinného příslušníka se tato podmínka netýká – měl by však žádost o pobyt podat do 3 měsíců ode dne vstupu na území České republiky.

Za běžných okolností tedy rodinný příslušník po svém příjezdu na území ČR do 3 měsíců podá žádost na příslušném pracovišti Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra. Při podání žádosti je cizinci i nadále do pasu vlepen vízový štítek a je mu vyznačena tzv. fikce pobytu, avšak již na přepážce ministerstva vnitra je provedeno předběžné uvážení, zdali žadatel splňuje

podmínky pro udělení přechodného pobytu, či nikoli. **Doporučujeme tedy již při podávání žádosti donést co nejvíce dokumentů prokazujících partnerský či jiný vztah s občanem EU.**

Nově také vzdálení rodinní příslušníci dostanou pouze **průkaz o povolení k pobytu**, kdežto blízcí rodinní příslušníci **biometrickou pobytovou kartu platnou až na 5 let**. Oproti tomu vzdáleným rodinným příslušníkům se nově uděluje pobyt pouze na **3 roky**.

Jaké jsou další náležitosti žádosti u vzdáleného rodinného příslušníka?

- Při podání žádosti o přechodný pobyt je také vzdálený rodinný příslušník povinen nově doložit příjem. Jedná se o úhrnný měsíční příjem rodiny po sloučení (dokládá se za poslední 3 měsíce). Dále musí rovněž doložit zdravotní pojištění na celou plánovanou dobu pobytu. Vzdálení rodinní příslušníci tak musí platit vysoké částky za komplexní zdravotní pojištění.
- Vzdálení rodinní příslušníci mohou na rozdíl od těch blízkých žádat o trvalý pobyt až po 5 letech přechodného pobytu. Při jakémkoli prodloužení přechodného pobytu je vždy nutné znovu doložit příjmy a pojištění. Nově se také zavedl správní poplatek za žádost ve výši 200 Kč.
- Pokud je žádost o přechodný pobyt vzdálenému rodinnému příslušníkovi zamítnuta, fikce pobytu končí, a to v okamžiku oznámení o neudělení pobytu. Během případného odvolání tedy již cizinec nemůže až na výjimky pobývat na území ČR.

Status **blízkého rodinného příslušníka** s sebou tedy nese mnoho výhod. Mohou žádat o přechodný pobyt z jakéhokoli víza či pobytu, nemusí dokládat příjmy, pojištění a mohou o trvalý pobyt žádat už po 2 letech.

Novela zákona o pobytu cizinců přinesla striktnější podmínky pro druhy/družky či příbuzné občanů EU, tedy vzdálené rodinné příslušníky. Pokud potřebujete pomoci s žádostmi o přechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU, neváhejte nás kontaktovat.

Aneta Šubrtová
asubrtova@deloittece.com

Rozšiřování okruhu informací, které může správce daně o daňových subjektech získat

Dnes již jen málokoho překvapí, že správce daně může pro účely správy daní získat o daňových subjektech velké množství informací. Umožňuje mu to poměrně široká povinnost orgánů veřejné moci a třetích osob poskytnout správci daně na základě výzvy požadované informace. Povinná osoba je pro tyto účely často zbavena mlčenlivosti vyplývající ze zvláštních právních předpisů, např. bankovního tajemství. Za nesplnění informační povinnosti může správce daně uložit pokutu až do výše 500 tis. Kč.

Další informace může správce daně získat na základě mezinárodního dožádání adresovaného zahraničnímu správci daně nebo z oznamovací povinnosti třetích osob vůči správci daně (např. kontrolní hlášení, podávání zpráv podle zemí nebo připravovaná oznamovací povinnost provozovatelů digitálních platforem podle DAC 7). Nejjednodušší způsob získání informací o daňových subjektech představuje přímý přístup do databáze vedené jiným orgánem veřejné moci. Tato možnost se orgánům finanční správy nově otevírá v případě informačního systému technických prohlídek vozidel.

Na základě novely zákona o pozemních komunikacích, která byla schválena Poslaneckou sněmovnou a je nyní projednávána v Senátu, budou mít orgány finanční správy přímý dálkový přístup k informacím z informačního systému technických prohlídek. Bude-li novela schválena, dostane se finanční správa jednodušeji a pravděpodobně i častěji k údajům o stavu tachometru a k dalším informacím, jež může efektivně využít při kontrole vedení knihy jízd, kterou daňový subjekt prokazuje nárok na odpočet DPH nebo uplatnění daňově účinného nákladu.

Význam informací původně získaných orgány veřejné moci pro jiné účely a následně použitých správcem daně v daňovém řízení se projevil v nedávno mediálně diskutovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu. V tomto případě správce daně získal na základě výzvy od Policie ČR informace o pohybu motorového vozidla, které bylo zachyceno kamerovým systémem provozovaným za účelem zabezpečení veřejného pořádku v dopravě. Získané informace však nekorespondovaly s údaji v knize jízd vedené daňovým subjektem. Tato nesrovnalost měla pro daňový subjekt za následek neprokázání naplnění podmínek pro vznik nároku na odpočet DPH a vyměření nadměrného odpočtu správcem daně v nižší výši. Nejvyšší správní soud došel k závěru, že správce daně byl oprávněn dané záznamy od policie požadovat, neboť šlo o údaje nezbytné pro správu daní a policie je subjektem povinným takové údaje správci daně na výzvu poskytnout.

Kateřina Devlin
kdevlin@deloittece.com

Daňové povinnosti – prosinec 2022

Prosinec		
pondělí 12.	spotřební daň	splatnost daně za říjen 2022 (mimo spotřební daně z lihu a daně ze surového tabáku)
čtvrtek 15.	daň silniční	záloha na daň za říjen a listopad 2022, popř. záloha ve výši nejméně 70 % roční daňové povinnosti, pokud je poplatníkem daně provozovatel vozidla se sníženou sazbou daně podle § 6 odst. 10 zákona o dani silniční
	daň z příjmů	čtvrtletní záloha na daň
		pololetní záloha na daň
pátek 16.	Intrastat	podání hlášení do Intrastatu za listopad 2022 – elektronická forma
úterý 20.	daň z příjmů	měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
		splatnost paušální zálohy
úterý 27.	daň z přidané hodnoty	daňové přiznání a daň za listopad 2022
		splatnost daně za listopad 2022
		souhrnné hlášení za listopad 2022
		kontrolní hlášení za listopad 2022
	energetické daně	daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za listopad 2022
spotřební daň	splatnost daně z lihu za říjen 2022	
	daňové přiznání za listopad 2022 a splatnost daně ze surového tabáku za listopad 2022	
	daňové přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně za listopad 2022 (pokud vznikl nárok)	
sobota 31.	daň z přidané hodnoty	daňové přiznání a splatnost daně k OSS za listopad 2022

Daňové povinnosti – leden 2023

Leden		
pondělí 2.	daň z příjmů	odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně, která byla sražena v listopadu 2022
		oznámení o příjmech plynoucích do zahraničí ohledně daně vybírané srážkou sražené v listopadu 2022
pondělí 9.	spotřební daň	splatnost daně za listopad 2022 (mimo spotřební daň z lihu)
úterý 10.	daň z příjmů	lhůta pro oznámení, že poplatník chce vstoupit do paušálního režimu daně z příjmů pro rok 2023
		lhůta pro dobrovolné vystoupení z paušálního režimu pro rok 2023
úterý 17.	Intrastat	podání hlášení do Intrastatu – elektronická forma
pátek 20.	daň z příjmů	měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
	paušální daň	záloha na paušální daň
úterý 24.	spotřební daň	splatnost daně za listopad 2022 (pouze spotřební daň z lihu)
středa 25.	daň z hazardních her	daňové přiznání a splatnost daně za 4. čtvrtletí 2022
		daňové přiznání a daň za prosinec 2022
	daň z přidané hodnoty	daňové přiznání a daň za 4. čtvrtletí 2022
		kontrolní hlášení za prosinec 2022
		kontrolní hlášení za 4. čtvrtletí 2022
		souhrnné hlášení za prosinec 2022
		souhrnné hlášení za 4. čtvrtletí 2022
	energetické daně	daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za prosinec 2022
	spotřební daň	daňové přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně z topných olejů a ostatních (technických) benzinů za prosinec 2022 (pokud vznikl nárok)
		daňové přiznání za prosinec 2022
biopaliva	hlášení dle § 19 odst. 8 zákona č. 201/2012 Sb.	
silniční daň	daňové přiznání a daň za rok 2022	
daň z nemovitých věcí	daňové přiznání (úplné) nebo dílčí daňové přiznání na rok 2023	
úterý 31.	daň z příjmů	odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně, která byla sražena v prosinci 2022
		oznámení o příjmech plynoucích do zahraničí ohledně daně vybírané srážkou sražené v prosinci 2022
	zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele	oznámení o příjmech plynoucích do zahraničí ohledně osvobozených příjmů (resp. příjmů nepodléhajících zdanění dle mezinárodní smlouvy) za rok 2022
		platba za 1. čtvrtletí 2023
daň z přidané hodnoty	daňové přiznání a splatnost daně k OSS	

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z daňového oddělení společnosti Deloitte nebo s jedním z následujících odborníků:

Přímé daně

Miroslav Svoboda
msvoboda@deloittece.com

Marek Romancov
mromancov@deloittece.com

Tomas Seidl
tseidl@deloittece.com

Roman Ženatý
rzenaty@deloittece.com

Imigrace

Tereza Kavan Klimešová
tklimesova@deloittece.com

Nepřímé daně

Adham Hafoudh
ahafoudh@deloittece.com

Radka Mašková
rmaskova@deloittece.com

Kontrolní hlášení

Jaroslav Beneš
jbenes@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Vyhlášení veřejné soutěže programu TREND – Nováčci

Ve středu 23. listopadu vyhlásila Technologická agentura České republiky (TA ČR) devátou veřejnou soutěž na podporu průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje programu TREND, podprogram 2 – Nováčci. Cílem programu je podpora nastartování vlastních výzkumných a vývojových aktivit u podniků, které doposud nerealizovaly na pravidelné bázi vlastní VaV aktivity a ani nenakupovaly tyto služby od výzkumných organizací. Mezi úspěšné žadatele bude rozděleno 200 mil. Kč.

Žádat o dotaci v rámci programu mohou podniky, které v posledních 5 letech nečerpaly veřejnou podporu na výzkum a vývoj v úhrnu nad 1 mil. Kč. Podmínkou programu je zapojení minimálně jedné výzkumné organizace, která se na nákladech projektu bude podílet minimálně 10 %.

Nutným předpokladem úspěšného projektu je dosažení určitého typu výsledku, například prototypu, funkčního vzorku, softwaru, průmyslového či užitného vzoru apod.

Na co lze získat podporu:

Hlavním cílem programu je zvýšení mezinárodní konkurenceschopnosti podniků, tj. např. rozšíření trhu v zahraničí, pronikání na nové trhy či posun v globálních hodnotových řetězcích, zároveň by mělo dojít k posílení spolupráce výzkumného, akademického a soukromého sektoru. Podpořeny budou výzkumné a vývojové projekty, jejichž cílem je zavedení výsledků do praxe, zejména do průmyslové výroby a do nabídky produktů na trhu, projekty rozvíjející nové technologie a materiály, zvyšující míru automatizace a robotizace a využití digitálních technologií.

Mezi uznatelné náklady patří:

- osobní náklady
- náklady na subdodávky
- ostatní přímé náklady
- nepřímé náklady (20 % součtu vykázaných osobních a přímých nákladů)

Kdo může o dotaci žádat:

- Uchazečem mohou být všechny podniky bez ohledu na velikost (tzn. včetně velkých podniků) a bez ohledu na místo realizace projektu (tzn. včetně Prahy).
- Podnik musí být vždy hlavním žadatelem, dalším účastníkem konsorcia může být jak další podnik, tak výzkumná organizace.

Výše dotace:

- Maximální výše podpory jednoho projektu činí 15 mil. Kč.

Míra podpory:

- Maximální míra podpory na jeden projekt činí až 80 % celkových uznatelných nákladů a je závislá na velikosti podniku a na podílu činností průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje v rámci projektu.

Příjem žádostí:

- 24. 11. 2022 – 11. 1. 2023

Maximální délka projektu je 48 měsíců a nejzazším datem ukončení projektu je 30. 6. 2027.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Kateřina Fraňková
kfrankova@deloittece.com

Dotační výzva ENER G ETS: Modernizace zdrojů – malé projekty

Cílem výzvy ENER G ETS, financované z tzv. Modernizačního fondu, je snížení konečné spotřeby energie anebo snížení emisí CO₂ ve výrobním nebo zpracovatelském procesu.

A to prostřednictvím modernizace (rekonstrukce nebo náhrady) zařízení na výrobu a rozvod energie pro vlastní spotřebu, vedoucí ke zvýšení její účinnosti, nebo prostřednictvím změny fosilní palivové základny či typu energie.

Další podporovanou aktivitou je změna konfigurace výrobních nebo zpracovatelských zařízení.

Z celkové alokace výzvy ENER G ETS, která činí 5 mld. Kč, je minimálně 30 % prostředků alokováno pro regiony postižené útlumem těžby uhlí (Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj), přičemž rozhodující je místo realizace projektu, nikoli sídlo žadatele. Alokační výzvy může být v průběhu jejího vyhlášení navýšena nebo upravena v návaznosti na dostupnost prostředků Modernizačního fondu, který je financovaný z prodeje emisních povolenek.

Míra podpory se pohybuje v rozmezí 30–80 % ze způsobilých nákladů projektu. Konkrétní výše dotace pak závisí na typu žadatele, velikosti podniku a regionu, ve kterém bude projekt realizován. Oprávněnými žadateli v této výzvě jsou pouze subjekty provozující zařízení v evropském systému emisního obchodování (EU ETS) na území ČR. Příjem žádostí o podporu bude možný od 29. 11. 2022 od 12:00 hod. Ukončení příjmu žádostí se pak plánuje na 30. 6. 2023 do 12:00 hod.

Realizace projektů podpořených z výzvy ENER G ETS musí být dokončena nejpozději do 5 let od vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace, veškeré výdaje po tomto datu nebudou způsobilé. Výzva je vyhlášena jako jednokolová nesoutěžní, což znamená, že rozhodujícím faktorem nebude čas, ale kvalita a formální a technická připravenost žádosti.

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Daniel Trubela

dtrubela@deloittece.com

Nezapomeňte na včasné avizování projektů výzkumu a vývoje

Základní podmínkou pro uplatňování výdajů při realizaci projektů výzkumu a vývoje v rámci odčitatelné položky v daňovém přiznání je správné a včasné odeslání „Oznámení o záměru odečíst od základu daně odpočet na podporu výzkumu a vývoje“, tedy tzv. avíza, na příslušný finanční úřad. Tato povinnost je v platnosti od 1. 4. 2019 a jedná se o první právní úkon poplatníka vůči správci daně ve vztahu k realizaci konkrétního projektu, na který hodlá uplatňovat odpočet. Poplatník je v případě avizování více projektů povinen odeslat avízo za každý projekt zvlášť s tím, že jedno podání na finanční úřad může obsahovat několik samostatných avíz.

Avízo musí splňovat zákonné náležitosti co do obsahu a způsobu podání na finanční úřad. Mezi tyto náležitosti patří:

- Identifikační údaje poplatníka
- Název projektu výzkumu a vývoje vystihující jeho obecné zaměření

Tímto úkonem si v podstatě poplatník otevírá pouze možnost uplatnit způsobilé výdaje na projekt výzkumu a vývoje znamenající jeho právo, nikoliv povinnost.

Jestli nakonec bude poplatník uplatňovat odčitatelnou položku na projekt výzkumu a vývoje, je podmíněno splněním dalších kritérií, mezi které patří především přítomnost ocenitelného prvku novosti v projektu a vyjasňování výzkumné nebo technické nejistoty při řešení projektu.

Kdy podat avízo?

Tak jak společnosti plánují rozpočty, hospodaření, investice a personální otázky v rámci nového fiskálního roku, stejně tak plánují i výzkumné a vývojové projekty včetně kapacitní disponibility jednotlivých pracovníků oddělení pro VaV. Takto termínově vymezené vývojové činnosti se nejčastěji startují právě se začátkem nového roku. Protože s blížícím se koncem roku je plánování finalizováno, je potřeba mít na paměti, že pro možnost zahrnutí a uplatnění vývojových projektů do odpočtu je nezbytné včas odeslat avízo na finanční úřad. Včasným odesláním je v kontextu tohoto článku myšlen termín do konce tohoto roku, tj. do 31. 12. 2022. Výhodou takového podání je především možnost zahrnutí celého kompletního roku do evidence nákladů bez nutnosti složitého filtrování výstupů nákladových položek od data poslání

avíza a eliminace neuplatnitelných výdajů/nákladů, což v mnoha případech vede k zatěžování pracovníků ekonomických úseků.

Poplatníci, kteří projekty výzkumu a vývoje realizují plánovitě, ale bez vazby na start nového (fiskálního) roku, tj. povětšinou se jedná o nárazový neboli zakázkový výzkum a vývoj, podávají „Oznámení o záměru odečíst od základu daně odpočet na podporu výzkumu a vývoje“ průběžně po celý hospodářský rok. Těmto společnostem již vyvstává povinnost oddělit výdaje na projekty výzkumu a vývoje na neuplatnitelné, tzn. výdaje/náklady vzniklé před posláním avíza, a uplatnitelné, tzn. výdaje/náklady na projektu vytvořené po odeslání avíza na finanční úřad, tedy takové výdaje, které lze zahrnout do odpočtu na projekty výzkumu a vývoje.

Rádi vám pomůžeme

Díky uplatnění odčitatelné položky na výzkum a vývoj v daňovém přiznání můžete ušetřené prostředky opětovně využít ve vývojových projektech pro zvýšení své konkurenceschopnosti a získání technického a technologického náskoku před ostatními. Pokud si nevíte rady nebo nemáte kapacitu vše ve spojitosti s avízem řešit, neváhejte se na nás obrátit. Poradíme vám s názvem, obsahem avíza a podáním na finanční úřad.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Petr Lovíšek
petlovisek@deloittece.com

Kontakty

V případě, že se Vás tato problematika dotýká, rádi Vám poskytneme podrobné informace. Prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Dotace CZ

Luděk Hanáček

lhanacek@deloittece.com

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Dotace a investiční pobídky SK

Martin Rybar

mrybar@deloittece.com

Investiční pobídky

Daniela Hušáková

dhusakova@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.

Churchill I

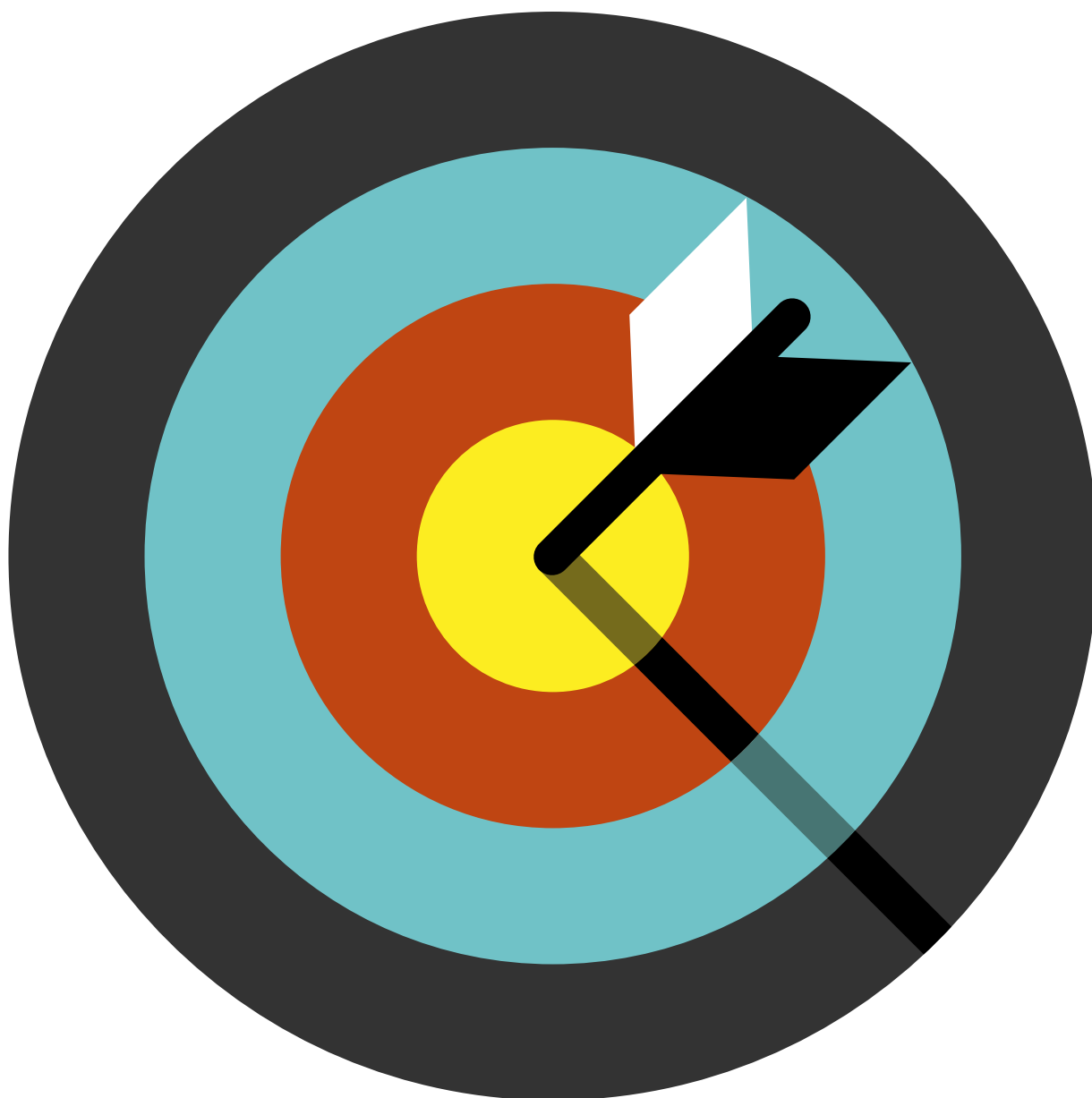
Italská 2581/67

120 00 Praha 2 – Vinohrady

Česká republika

Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

dReport: Listopad 2022

Zalistujte si v pravidelném přehledu účetních novinek.

Ministerstvo financí zveřejnilo návrh nového zákona o účetnictví

Dne 26. října 2022 odeslalo Ministerstvo financí návrh nového zákona o účetnictví do připomínkového řízení. Návrh nového zákona o účetnictví vychází z věcného záměru, který byl schválen vládou dne 5. října 2020. Věcný záměr vypracovalo Ministerstvo financí ve spolupráci s pracovní skupinou, ve které byli zastoupeni odborníci jak z akademické sféry, tak z účetní a auditorské praxe.

Dle předkládací zprávy se návrh zákona oproti stávajícímu zákonu o účetnictví zaměřuje zejména na účetní výkaznictví, tedy především na tvorbu účetní závěrky, nikoli tolik na samostatné vedení účetnictví. Tím se sleduje zejména snížení administrativní zátěže účetních jednotek, kdy je důraz kladen na výsledný účetní výkaz, který má poskytnout relevantní účetní informace vnějším uživatelům.

Návrh nového zákona o účetnictví přináší řadu změn, z nichž mezi nejdůležitější patří zejména následující:

- Byl vytvořen koncepční rámec, který dosud v zákoně o účetnictví chyběl. Koncepční rámec mimo jiné definuje prvky účetního výkaznictví (aktiva, dluhy, rezervy, výnosy, náklady apod.) a dále zásady účetního výkaznictví (požadavek na věrné a poctivé zobrazení, zásada trvání účetní jednotky, aktuálnost, bilanční kontinuita apod.).
- Fyzické osoby již nebudou povinně účetními jednotkami, ale budou vést účetnictví pouze na dobrovolné bázi. Pobočky zahraničních právnických osob z EU již nebudou účetní jednotkou, povinnost byla zúžena na pobočky z nečlenských zemí EU, pokud jsou daňovým rezidentem v ČR.
- Rozšíří se okruh účetních jednotek, které budou používat mezinárodní standardy účetního výkaznictví přijaté Evropskou unií (IFRS-EU).
- Změní se definice čistého obrátu ovlivňující kategorizaci účetních jednotek ve smyslu zúžení na výnosy z prodeje výrobků a zboží, resp. z poskytování služeb.
- V oblasti oceňování předpokládáme například zavedení diskontování na současnou hodnotu a další přiblížení k tomu, co známe z mezinárodních účetních rámců.

- Zákon zavádí pojem „účetní zprávy“, který bude zahrnovat kromě zprávy vedení, zprávy o platbách správním entitám také zprávy o daních z příjmů, tyto jsou v zákoně dále definovány.
- Bude možné vést účetnictví v jiné než české měně – zavádí se institut tzv. funkční měny.
- Konsolidace bude povinná jen pro velké skupiny účetních jednotek.
- Významných změn doznala také oblast přestupků a pokut za přestupky.

Vzhledem k tomu, že návrh zákona teprve míří do meziresortního připomínkového řízení a jeho znění se ještě může významně změnit, budeme vás o všech novinkách, které zákon přinese, podrobně informovat až po schválení návrhu zákona vládou. Budeme také sledovat vývoj návrhu zákona v průběhu celého legislativního procesu. K návrhu zákona je možné zaslat připomínky do 9. prosince 2022.

Navrhovaná účinnost zákona je k **1. lednu 2024**.

Spolu s novým zákonem o účetnictví se pracuje také na prováděcích vyhláškách (ke kterým byla předložena teze předpokládaných úprav) a návrhu zákona, kterým se mění a ruší některé zákony v souvislosti s přijetím nového zákona o účetnictví. Významné bude rovněž navázání daňových předpisů na novou účetní legislativu.

Celý [text návrhu nového zákona o účetnictví](#) je spolu s důvodovou zprávou k dispozici ke stažení na stránkách Ministerstva financí.

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Pozvánka na podzimní semináře z oblasti českého účetnictví

Aktuality v českém účetnictví

Seminář / live stream

Rádi bychom vás pozvali na náš tradiční podzimní seminář, který letos v prosinci uspořádáme jak v prezenční formě v Plzni, tak ve formě live streamu. Můžete si tak zvolit formát, který vám bude nejlépe vyhovovat.

Během semináře vás seznámíme se změnami v účetní a související legislativě a zmíníme i další problematiku oblastí, se kterými se můžete při přípravě účetní závěrky za rok 2022 setkat. Chybět nebudou ani daňové novinky s dopadem na účetní závěrku společností.

Prezenční forma – Plzeň

Výhodou prezenční formy semináře je možnost osobně diskutovat s našimi odborníky, kteří vám i letos budou plně k dispozici. Během přestávek pro vás bude připraveno občerstvení, těšit se můžete i na společný oběd.

Konsolidovaná účetní závěrka pro začátečníky a mírně pokročilé

Seminář

Zveme vás na [seminář](#) zaměřený na přípravu konsolidované účetní závěrky dle české účetní legislativy. Cílem semináře je pochopit principy konsolidace a naučit se základní konsolidační postupy. Během semináře si ukážeme i hlavní rozdíly oproti konsolidaci připravované v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví (IFRS).

Na praktických příkladech si procvičíte a ujasníte výpočet konsolidačního rozdílu, metody konsolidace, vylučování vzájemných vztahů a konsolidaci zahraničních podniků.

On-line forma (live stream)

On-line seminář můžete absolvovat z pohodlí vašeho domova nebo kanceláře. Stačí se připojit k internetu. V průběhu semináře budete moci pokládat našim lektorům písemné dotazy. Po jeho skončení získáte přístup k záznamu prezentace, díky němuž se budete moci k semináři kdykoliv vrátit.

Termín

Prezenčně:

Plzeň: 8. prosince 2022, 9:00–13:00 hod.

On-line:

13. prosince 2022, 9:00–12:30 hod.

Pro více informací a registraci prosím navštivte: akce.deloitte.cz

V průběhu semináře bude samozřejmě i prostor pro zodpovězení vašich dotazů.

Termín

12. prosince 2022, 9:00–16:00 hod.

Pro více informací a [registraci](#) prosím navštivte: akce.deloitte.cz

Rada IASB vydala úpravy IAS 1 týkající se klasifikace závazků s kovenanty

Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB) vydala dne 31. října 2022 úpravy s názvem „Dlouhodobé závazky s kovenanty (Úpravy IAS 1)“ s cílem vyjasnit, jak podmínky, které musí účetní jednotky splňovat do dvanácti měsíců po skončení účetního období, ovlivňují klasifikaci závazků. Úpravy jsou účinné pro účetní období začínající 1. ledna 2024 nebo později.

Kontext

V roce 2020 vydala rada IASB úpravy IAS 1 s názvem „Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé“ (přečtěte si náš článek [Rada IASB vydala úpravy IAS 1, které objasňují klasifikaci závazků](#)).

V úpravách z roku 2020 Rada IASB mimo jiné vyjasnila, že klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé vychází z práv, která existují ke konci účetního období.

Úpravy z roku 2020 upřesnily, jak účetní jednotka vyhodnocuje, zda má právo odložit vypořádání závazku v případech, kdy toto právo podléhá dodržování specifických podmínek (v úpravách se označují jako „kovenanty“) v období dvanácti měsíců po skončení účetního období. Jelikož vyvstaly obavy z důsledků používání úprav z roku 2020 na takové kovenanty, Rada IASB se rozhodla na tyto obavy reagovat a vydat další úpravy IAS 1.

Klíčové změny

Úpravy IAS 1 „Dlouhodobé závazky s kovenanty“ (úpravy z roku 2022) upřesňují, že pouze kovenanty, které je účetní jednotka povinna dodržovat v účetním období nebo před jeho koncem, ovlivňují její právo odložit vypořádání závazku o alespoň dvanáct měsíců po rozvahovém dni (a proto se musí vzít v potaz při určování, jestli je daný závazek krátkodobý, nebo dlouhodobý). Tyto kovenanty ovlivňují, zda právo ke konci účetního období existuje i v případě, kdy se dodržování kovenantu vyhodnocuje až po rozvahovém dni (např. dodržování kovenantu vycházejícího z finanční situace účetní jednotky k rozvahovému dni se vyhodnocuje až po rozvahovém dni).

Rada IASB dále upřesnila, že právo odložit vypořádání není dotčeno, pokud účetní jednotka musí kovenant dodržovat až po skončení účetního období. Pokud je však právo účetní jednotky odložit vypořádání závazku podmíněno dodržováním kovenantu *do dvanácti měsíců* po skončení účetního období, účetní jednotka musí zveřejnit informace, které umožní uživatelům účetní závěrky posoudit riziko, že závazky budou splatné dvanáct měsíců po skončení účetního období. To by zahrnovalo informace o daných kovenantech (včetně povahy kovenantů a kdy je účetní jednotka povinna je dodržovat), účetní hodnotu souvisejících závazků a případné skutečnosti a okolnosti, které by naznačovaly, že by se účetní jednotka mohla při dodržování kovenantů potýkat s obtížemi.

Přechodná ustanovení a datum účinnosti

Úpravy z roku 2022 se používají retrospektivně v souladu s IAS 8 pro roční účetní období začínající **1. ledna 2024** nebo později. Dřívější použití úprav z roku 2022 je povoleno. Pokud účetní jednotka použije úpravy z roku 2022 pro dřívější období, pak je povinna aplikovat dřívější použití i na úpravy z roku 2020.

Současně rada IASB sjednotila **datum účinnosti úprav z roku 2020 na 1. leden 2024** (původně byly platné od 1. ledna 2023). Účetní jednotka, která použije úpravy z roku 2020 po vydání úprav z roku 2022, musí pro dané období rovněž použít úpravy z roku 2022.

Zdroje: www.iasplus.com, [iGAAP in Focus from November 2022](#)

Jitka Kadlecová

jkadlecova@deloittece.com

Úřad ESMA oznámil priority pro účetní závěrky za rok 2022

Dne 28. října 2022 Evropský úřad pro cenné papíry a trhy (ESMA) oznámil prioritní otázky, na které se bude zaměřovat při posuzování účetní závěrky kótovaných společností za rok 2022.

ESMA je nezávislý úřad EU, který byl zřízen v roce 2011. Posláním ESMA je zvyšovat ochranu investorů a podporovat stabilní a dobře fungující finanční trhy v Evropské unii.

Dohledové orgány odpovědné za finanční informace v jednotlivých zemích EU sledují a přezkoumávají účetní závěrky zveřejňované emitenty cenných papírů obchodovaných na regulovaném evropském trhu, kteří sestavují své účetní závěrky v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví (IFRS), a posuzují, zda jsou v souladu s IFRS a dalšími platnými požadavky na výkaznictví, včetně příslušného národního práva. V České republice je dohledovým orgánem Česká národní banka.

Priority v rámci prosazování standardů IFRS, které se týkají **účetní závěrky za rok 2022 sestavené v souladu s IFRS**, se zaměřují na zveřejnění informací o invazi Ruska na Ukrajinu a o klimatu.

Mezi klíčové oblasti patří:

- Otázky související s klimatem
- Přímé finanční dopady invaze Ruska na Ukrajinu
- Makroekonomická situace (jako výsledek souhrnu doznívajících dopadů pandemie, inflace, zvyšování úrokových sazeb, zhoršení ekonomického prostředí, geopolitických rizik a nejistoty ohledně budoucího vývoje)

Kromě priorit týkajících se účetní závěrky sestavené v souladu s IFRS zveřejnil orgán ESMA také následující priority, které se týkají **nefinančních výkazů za rok 2022**:

- Otázky související s klimatem
- Zveřejnění týkající se taxonomie
- Rozsah výkaznictví a kvalita dat

Orgán ESMA dále emitentům připomíná, že od finančního roku 2020 se roční finanční výkazy mají připravovat v souladu s **Evropským jednotným elektronickým formátem (ESEF)** a od finančního roku 2022 se povinnost XBRL značkování rozšiřuje i na přílohu ke konsolidovaným účetním výkazům sestaveným dle IFRS (při značkování musí být aplikovány přinejmenším prvky obsažené v Příloze II k Regulačním technickým normám pro ESEF). Bližší informace naleznete na [zvláštních webových stránkách orgánu ESMA](#), které tyto požadavky emitentům objasňují.

ESMA a národní dohledové orgány budou sledovat a dohlížet na uplatňování požadavků IFRS stanovených v letošních prioritách, přičemž národní orgány je začlení do svých kontrol a případně přijmou nápravná opatření. ESMA bude shromažďovat údaje o tom, jak evropské kótované účetní jednotky priority uplatňovaly, a svá zjištění zveřejní v samostatné zprávě.

[Celé znění veřejného prohlášení](#) o prioritách úřadu ESMA pro účetní závěrky dle IFRS za rok 2022 je k dispozici na webových stránkách úřadu.

Zdroje: www.iasplus.com, www.esma.europa.eu

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Stav schvalování IFRS v Evropské unii

Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (EFRAG) aktualizovala svou zprávu, v níž je popisován stav schvalování všech IFRS, tj. standardů, interpretací a jejich úprav, naposledy 10. listopadu 2022.

Na schválení Evropské komise k použití v Evropské unii čekaly k 23. listopadu 2022 následující dokumenty rady IASB:

Úpravy

- Úprava standardů IFRS 10 a IAS 28 *Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým či společným podnikem* (vydáno v září 2014)
- Úpravy standardu IFRS 16 *Závazky z leasingu při prodeji a zpětném leasingu* (vydáno v září 2022)
- Úpravy standardu IAS 1 *Klasifikace závazků jako krátkodobé a dlouhodobé a Klasifikace závazků jako krátkodobé nebo dlouhodobé – odložení data účinnosti* (vydáno v lednu 2020 a v červenci 2020)
- Úpravy standardu IAS 1 *Dlouhodobé závazky s kovenanty* (vydáno v říjnu 2022)

[Zpráva o schvalování IFRS v EU](#)

Jitka Kadlecová

jkadlecova@deloittece.com

Pozvánka na seminář z oblasti IFRS

IFRS vs. česká účetní legislativa: Jaké jsou hlavní rozdíly?

Seminář

Zveme vás na [dvoudenní seminář](#) zaměřený na hlavní rozdíly mezi Mezinárodními standardy účetního výkaznictví (IFRS) a českou účetní legislativou pro podnikatelské subjekty.

Během semináře se zaměříme na standardy, u kterých jsou rozdíly v postupech oproti české účetní legislativě nejmarkantnější (např. majetek, výnosy, leasing, finanční nástroje, podnikové kombinace), a krátce nastíníme také principy standardů, jež nemají v rámci české účetní legislativy ekvivalent (např. platby akciemi).

Aplikaci požadavků standardů budeme ilustrovat na řadě praktických případů. V průběhu semináře bude samozřejmě i prostor pro zodpovězení vašich dotazů.

Termín

29. listopadu 2022, 9:00–16:00 hod.

30. listopadu 2022, 9:00–16:00 hod.

Pro více informací a [registraci](#) prosím navštivte: akce.deloitte.cz

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z auditního oddělení společnosti Deloitte, s odbornou skupinou Deloitte na adrese CZ_Technical-Desk@deloittece.com nebo s jedním z následujících odborníků:

České účetnictví

Miroslav Zigáček
mzigacek@deloittece.com

IFRS a US GAAP

Martin Tesař
mtesar@deloittece.com

Soňa Plachá
splacha@deloittece.com

Gabriela Jindříšková
gjindriskova@deloittece.com

Deloitte Audit s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

dReport: Listopad 2022

Zalistujte si v pravidelném přehledu právních novinek.

Nejvyšší soud se zabýval platností dohody o neplaceném volnu v době pandemie

V rozsudku ze dne 23. srpna 2022, sp. zn. 21 Cdo 496/2022, Nejvyšší soud řešil otázku platnosti dohody o neplaceném volnu uzavřené s řidičem zájezdové přepravy za situace, kdy pro něj zaměstnavatel v důsledku pandemie covidu-19 neměl práci. Navzdory tomu, že se zaměstnavatel se zaměstnancem na neplaceném volnu domluvili, došel soud k závěru, že existují-li objektivní překážky na straně zaměstnavatele, kvůli kterým zaměstnanec nemůže konat práci a za které by zaměstnanci měla náležet náhrada mzdy, k případné dohodě o neplaceném volnu se nepřihlíží.

Zaměstnavatelé v době pandemie občas řešili provozní obtíže tím, že se se svými zaměstnanci domlouvali na neplaceném volnu. Jinak tomu nebylo ani v případě řešeném Nejvyšším soudem.

Soud posuzoval situaci zaměstnance, který pracoval jako řidič zájezdové přepravy. V důsledku pandemické situace došlo k výraznému omezení cestování, a zaměstnavatel proto neměl pro zaměstnance práci. Zaměstnavatel vzniklou situaci vyřešil tím, že se se zaměstnancem domluvil na neplaceném volnu. Zaměstnanec však po čase platnost dohody o neplaceném volnu zpochybnil. Spor se dostal až k Nejvyššímu soudu, který se zabýval právní otázkou, zda a popřípadě za jakých podmínek může být poskytnutí pracovního volna bez náhrady mzdy předmětem dohody mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem.

Nejvyšší soud předně připomněl, že překážky v práci v obecné rovině představují právem uznanou (dočasnou) nemožnost plnění základních pracovněprávních povinností a rovněž suspenzi pracovního závazku, a z toho důvodu se neřídí poskytnutí pracovního volna při překážkách v práci dohodou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, ale je dáno objektivní existencí těchto překážek.

Soud dále uvedl, že zaměstnavatel může podle zásady „co není zakázáno, je dovoleno“ poskytnout zaměstnanci (neplacené) volno i v situacích, které zákon neupravuje a při kterých zaměstnanci volno standardně nenáleží. To ovšem neplatí, nemůže-li zaměstnanec konat práci pro překážky v práci na straně zaměstnavatele, při kterých má nárok na náhradu mzdy.

Podle § 4a odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů („ZP“) platí, že vzdá-li se zaměstnanec práva, které mu zákon, kolektivní smlouva nebo vnitřní předpis poskytuje, nepřihlíží se k tomu. Na toto ustanovení navazuje § 346c ZP, podle kterého zaměstnanec nemůže zaměstnavatele zprostit povinnosti poskytnout mu mzdu nebo jiná plnění v souvislosti s výkonem práce.

Vzhledem k výše uvedenému soud uzavřel, že k ujednání, jímž zaměstnanec zprostit zaměstnavatele povinnosti poskytnout mu náhradu mzdy za období, v němž zaměstnanec nemůže konat práci pro překážky v práci na straně zaměstnavatele, za které mu z tohoto důvodu přísluší náhrada mzdy, se nepřihlíží.

Z rozsudku tedy vyplývá, že se zaměstnavatel se zaměstnancem nemůže platně domluvit na neplaceném volnu za situace, kdy objektivně existují překážky na straně zaměstnavatele, při kterých by zaměstnanci za normálních okolností náležela náhrada mzdy. Rozhodnutí tak může mít zásadní dopady na praxi zaměstnavatelů.

Zaměstnavatelům, kteří svým zaměstnancům poskytují neplacené volno, je nutno doporučit, aby tak pokud možno nečinili v době, kdy existují (nebo by mohly existovat) objektivní překážky na jejich straně. V každém případě bude vždy namísto dohodu o neplaceném volnu uzavřít písemně a pro snížení rizika budoucího sporu v ní vhodným způsobem popsat důvod, proč se neplacené volno poskytuje (např. na žádost zaměstnance za účelem studijního pobytu).

Článek vyšel dne 16. listopadu 2022 na webu epravo.cz.

Pavel Bejšovec
pbejsovec@deloittece.com

Václav Bělohoubek
vbelohoubek@deloittece.com

Veřejné zadávání ve světle mezinárodních sankcí

V reakci na konflikt na Ukrajině přijala Evropská unie vůči Rusku a Bělorusku řadu mezinárodních sankcí, které zpřísní dosavadní omezující opatření a zavádějí nové sektorové sankce, jež mají významné dopady také do oblasti zadávání veřejných zakázek.

V této souvislosti nabyl dne 1. září 2022 účinnosti zákon č. 240/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů („**novela**“). Uvedenou novelou došlo k revizi řady právních předpisů, přičemž jedním ze změněných zákonů je také zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů („**ZZVZ**“).

Ministerstvo pro místní rozvoj v rámci Expertní skupiny pro veřejné zakázky ve spolupráci s Finančním analytickým úřadem („**FAÚ**“) připravilo přehlednou metodiku týkající se [dopadu mezinárodních sankcí proti Rusku a Bělorusku do oblasti veřejných zakázek](#).

Tímto textem navazujeme na náš článek [Co přináší novela zákona o provádění mezinárodních sankcí?](#), ve kterém jsme se věnovali problematice mezinárodních sankcí v oblasti veřejných zakázek pouze okrajově.

Posouzení v rámci zadávacího řízení

Dopad mezinárodních sankcí na proces posouzení v rámci zadávacího řízení spočívá především v požadavku detailnějšího zaměření zadavatele na důvěryhodnost informací předložených účastníkem zadávacího řízení.

Dle obecného pravidla obsaženého v § 39 odst. 5 ZZVZ platí, že zadavatel provede posouzení splnění podmínek účasti na základě informací poskytnutých účastníkem zadávacího řízení. Zadavatel může ověřovat důvěryhodnost poskytnutých informací, může si je sám opatřovat nebo je může podrobovat zkouškám a vycházet z výsledků těchto zkoušek.

Pokud má zadavatel k dispozici informace, které zpochybňují údaje předložené dodavatelem, je nezbytné důvody pro případnou aplikaci sankčních opatření přiměřeně prověřit. Jako vhodný nástroj pro ověření rizika aplikace sankčních opatření se jeví například výzva k doplnění údajů dle § 46 ZZVZ adresovaná dodavateli či informace získané skrze neziskové organizace.

Jestliže se však v rámci zadávacího řízení neobjeví skutečnosti, které zpochybňují osobu dodavatele nebo poskytovaného plnění

z hlediska mezinárodních sankcí, nemělo by být po zadavateli požadováno, aby extenzivně opatřoval údaje nad rámec těch, které jsou na základě zákona a zadávacích podmínek v rámci zadávacího řízení dodavatelem předkládány či zadavatelem zjišťovány.

Dopad na probíhající zadávací řízení

Významnou změnou, kterou novela přináší, je nový § 48a ZZVZ, jenž obsahuje pravidla pro zákaz zadání veřejné zakázky účastníku zadávacího řízení, u kterého to vyžadují mezinárodní sankce.

Jak jsme již uvedli v [článku](#) věnovaném provádění mezinárodních sankcí, v § 48a ZZVZ je nově upraven procesní postup zadavatele v případě, kdy se mezinárodní sankce vztahují na účastníka zadávacího řízení, na vybraného dodavatele či na poddodavatele. Pokud se mezinárodní sankce vztahují na vybraného dodavatele, zadavatel je povinen vyloučit jej z účasti v zadávacím řízení, a to kdykoli v průběhu zadávacího řízení dle § 48a odst. 2 písm. b) ZZVZ. Ostatní účastníky zadávacího řízení, kteří nebyli vybráni k plnění veřejné zakázky, zadavatel vyloučit může, avšak není k tomu dle § 48a odst. 2 písm. a) ZZVZ povinen.

Proces vyloučení ze zadávacího řízení se dále neodlišuje od vyloučení z jiných důvodů. Na základě § 48 odst. 11 ZZVZ zadavatel odešle účastníkovi zadávacího řízení oznámení s odůvodněním a vyloučený účastník může zadavateli na základě § 241 ZZVZ podat námitky. Účast v zadávacím řízení vyloučenému účastníku zaniká v návaznosti na případné uplatňování opravných prostředků, jak je vymezeno v § 47 odst. 2 ZZVZ.

Následně je zadavatel po vyloučení vybraného dodavatele oprávněn aplikovat § 125 ZZVZ a vyzvat k uzavření smlouvy dalšího účastníka zadávacího řízení, který se umístil jako další v pořadí.

V kontextu výše uvedeného byl novelou také upraven postup Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „**Úřad**“) ve správním řízení o zákazu uzavření smlouvy s účastníkem zadávacího řízení, pokud je to v rozporu s mezinárodními sankcemi. Nově přidaný § 261a ZZVZ stanoví, že je-li předmětem řízení zákaz uzavření smlouvy podle § 48a ZZVZ, Úřad si vyžádá stanovisko FAÚ s cílem zjistit, zda se v případě konkrétního dodavatele jedná o osobu či subjekt, na které se vztahují mezinárodní sankce.

Vliv na probíhající plnění ze smluv na veřejné zakázky

Novela do ZZVZ doplňuje také § 223 odst. 4, dle kterého může zadavatel závazek ze smlouvy na veřejnou zakázku vypovědět nebo od ní odstoupit v případě, že dodavatel je osobou, na kterou se vztahuje zákaz zadání veřejné zakázky dle § 48a ZZVZ.

Ukončení závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku lze aplikovat také dle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů („**OZ**“). Ustanovení § 2006 odst. 1 OZ stanoví, že stane-li se dluh po vzniku závazku nesplnitelným, zaniká závazek pro nemožnost plnění. Jelikož jsou mezinárodní sankce aplikovány přímo použitelnými právními předpisy (nařízení EU), musí být takové plnění považováno za nemožné z právních důvodů.

Dále dle ustanovení § 2007 OZ platí, že při nemožnosti pouhé části plnění zanikne závazek v celém rozsahu, plyne-li z povahy závazku nebo z účelu smlouvy, že plnění zbytku nemá pro věřitele význam, přičemž není-li tomu tak, zaniká závazek jen co do této části. Lze tedy uzavřít, že plnění poskytnutá před nabytím účinnosti sankčních předpisů není třeba vracet a zaniká pouze dosud nesplněná část závazku, ledaže by z povahy nebo účelu smlouvy vyplývala nutnost zrušení celého závazku.

Závěrem si dovoluujeme upozornit, že vzhledem k frekventovaným změnám je zcela jistě vhodné, aby zadavatel z preventivních důvodů provedl posouzení dopadu mezinárodních sankcí i na již uzavřené smlouvy. Je ovšem nezbytné uvést, že za případ nedodržování mezinárodních sankcí lze považovat pouze případy, kdy zadavatel poruší danou konkrétní sankci, nikoli však případy neprovedení preventivních opatření.

Ondřej Chmela
ochmela@deloittece.com

Barbora Hodačová
bhodacova@deloittece.com

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společnostmi Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Deloitte Legal s.r.o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika

Tel.: +420 246 042 100
www.deloittelegal.cz

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše síť členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenes odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.